

**МІНІСТЕРСТВО ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ
КИЇВСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКУ ДІЯЛЬНІСТЬ У КИЇВСЬКОМУ
ІНСТИТУТІ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ**

СХВАЛЕНО

рішенням вченої ради КІ НГУ
від 04 вересня 2025 року
(протокол № 4)

УВЕДЕНО В ДІЮ

наказом начальника КІ НГУ
від 05 вересня 2025 року № 516

(зі змінами відповідно до
рішення вченої ради від 29
листопада 2025 року (протокол
№ 7), наказ начальника КІ НГУ
від 29 листопада 2025 року
№ 721)

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Це Положення визначає порядок організації, стимулювання та використання раціоналізаторських пропозицій в Київському інституті Національної гвардії України (далі – Інститут).

1.2. Раціоналізаторська діяльність в Інституті є складовою науково-технічної та інноваційної діяльності, спрямованою на підвищення ефективності службово-бойової діяльності, освітнього процесу, наукових досліджень, матеріально-технічного забезпечення, покращення умов праці та навчання, економії ресурсів та вдосконалення системи управління в Національній гвардії України (НГУ) та Інституті.

1.3. Право на подання раціоналізаторської пропозиції має кожен військовослужбовець, працівник, курсант, слухач Інституту, який бере безпосередню участь у розробці пропозиції.

1.4. Дане Положення розроблено відповідно до чинного законодавства України у сфері інтелектуальної власності, нормативно-правових актів Міністерства внутрішніх справ України та Національної гвардії України, а також з урахуванням специфіки діяльності Інституту.

2. ОСНОВНІ ТЕРМІНИ

2.1. Раціоналізаторська пропозиція – визнана Інститутом пропозиція, яка є новою та корисною для Інституту чи НГУ, і передбачає вдосконалення наявної техніки, технології, організації виробництва і праці, методів навчання, управління або іншої сфери діяльності Інституту чи НГУ.

2.2. Автор раціоналізаторської пропозиції – фізична особа (особи), творчою працею якої (яких) створено раціоналізаторську пропозицію.

2.3. Комісія з раціоналізаторської діяльності (Комісія) – постійно діючий орган Інституту, який здійснює розгляд, оцінку, визнання та супровід впровадження раціоналізаторських пропозицій.

3. ПРЕДМЕТ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКОЇ ПРОПОЗИЦІЇ

3.1. Предметом раціоналізаторської пропозиції може бути будь-яке технічне, організаційне, методичне, управлінське чи інше рішення, що стосується діяльності Інституту або НГУ і відповідає критеріям новизни та корисності.

3.2. До раціоналізаторських пропозицій, зокрема, можуть належати:

- вдосконалення зразків озброєння, військової техніки та спеціальних засобів.
- покращення тактики застосування військ та підрозділів НГУ.
- оптимізація методів та методик підготовки особового складу.
- удосконалення організації службово-бойової діяльності та повсякденної служби.
- розробка нових або вдосконалення існуючих технологій та технічних рішень у навчальному процесі та наукових дослідженнях.
- оптимізація використання матеріально-технічних ресурсів, енергоносіїв.
- вдосконалення системи управління, обліку та контролю.
- покращення умов праці, навчання, побуту та дозвілля особового складу.
- рішення, спрямовані на охорону довкілля та енергозбереження.

3.3. Не визнаються раціоналізаторськими пропозиціями:

- пропозиції, що не є новими або не мають корисності для Інституту/НГУ;
- пропозиції, що не відповідають вимогам безпеки або порушують чинне законодавство;
- пропозиції, які передбачають тільки зміну розмірів, форми або матеріалу виробу без зміни його функціонального призначення або вдосконалення характеристик;
- пропозиції, які є очевидними для фахівця у даній галузі знань;
- пропозиції, які вже відомі або використовуються в Інституті/НГУ;
- пропозиції, пов'язані з усуненням недоліків, допущених при проектуванні, виготовленні, будівництві, ремонті, експлуатації та які є предметом скарг, заяв, рекламаций.

4. ПОРЯДОК ПОДАННЯ ТА РОЗГЛЯДУ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ

4.1. Автор (співавтори) подає раціоналізаторську пропозицію до науково-організаційного відділу Інституту у письмовій формі за встановленою формою (Додаток 1), до якої додаються необхідні розрахунки, креслення, схеми, пояснення тощо.

4.2. Раціоналізаторська пропозиція повинна містити:

- назву пропозиції;

- прізвище, ім'я, по батькові автора (співавторів), посаду, звання, підрозділ;
- стислий опис суті пропозиції (що пропонується, як реалізується);
- опис існуючого стану (що є зараз);
- обґрунтування новизни та корисності пропозиції (чим пропозиція краща за існуючі рішення, який економічний, соціальний, оборонний чи інший ефект очікується);
- опис можливості впровадження пропозиції.

4.3. Відділ організації наукової діяльності та інновацій реєструє раціоналізаторську пропозицію в «Журналі обліку раціоналізаторських пропозицій» та передає її на розгляд Комісії.

4.4. Комісія з раціоналізаторської діяльності створюється наказом начальника Інституту та складається з представників різних структурних підрозділів (відділу організації наукової діяльності та інновацій, факультетів, кафедр, тилових служб, практичних підрозділів НГУ (за згодою) тощо) та представника науково-дослідної лабораторії з підготовки військ.

4.5. Комісія протягом 30 календарних днів з дати реєстрації пропозиції здійснює її попередній розгляд, визначає необхідність проведення експертизи та ухвалює рішення щодо:

- визнання пропозиції раціоналізаторською;
- відхилення пропозиції з обґрунтуванням причин;
- направлення пропозиції на доопрацювання автору;
- направлення пропозиції для проведення додаткової експертизи (у тому числі із залученням зовнішніх фахівців).

4.6. У разі позитивного рішення Комісії про визнання пропозиції раціоналізаторською, Комісія готує висновок з рекомендаціями щодо її впровадження, визначає строки та відповідальних за впровадження.

4.7. Рішення Комісії затверджується начальником Інституту. Автору пропозиції направляється письмове повідомлення про результати розгляду.

5. ПОРЯДОК ВПРОВАДЖЕННЯ РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКИХ ПРОПОЗИЦІЙ

5.1. Затверджені раціоналізаторські пропозиції підлягають впровадженню у діяльність Інституту або НГУ.

5.2. Відповідальність за організацію впровадження раціоналізаторської пропозиції покладається на структурний підрозділ, визначений Комісією та затверджений начальником Інституту.

5.3. Після впровадження раціоналізаторської пропозиції, відповідальний підрозділ складає Акт про впровадження раціоналізаторської пропозиції (Додаток 2), який підтверджує факт та ефективність її застосування.

5.4. Акт про впровадження затверджується начальником Інституту і є підставою для заохочення автора (авторів).

6. СТИМУЛЮВАННЯ ТА ЗАОХОЧЕННЯ РАЦІОНАЛІЗАТОРІВ

6.1. Інститут заохочує та стимулює раціоналізаторську діяльність шляхом:

- морального заохочення: оголошення подяки, нагородження грамотами, цінними подарунками, розміщення інформації про авторів та їхні пропозиції на офіційному сайті Інституту, у засобах масової інформації;
- матеріального заохочення: виплата винагороди авторам за створені та впроваджені раціоналізаторські пропозиції.

6.2. Розмір та порядок виплати матеріальної винагороди визначаються окремим наказом начальника Інституту відповідно до чинного законодавства України та фінансових можливостей Інституту, з урахуванням економічного або іншого позитивного ефекту від впровадження пропозиції.

6.3. Матеріальна винагорода виплачується автору (співавторам) після підписання Акту про впровадження раціоналізаторської пропозиції та затвердження її начальником Інституту.

6.4. У разі, якщо раціоналізаторська пропозиція має значний економічний або інший позитивний ефект та може бути впроваджена у масштабах всієї НГУ, Інститут сприяє її подальшому поширенню та представленню на вищому рівні.

7. ОБЛІК І ЗВІТНІСТЬ

7.1. Відділ організації наукової діяльності та інновацій Інституту веде облік поданих, розглянутих, визнаних та впроваджених раціоналізаторських пропозицій.

7.2. Інформація про раціоналізаторську діяльність може включатися до щорічних звітів Інституту.

8. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ

8.1. Контроль за виконанням цього Положення здійснює заступник начальника Інституту з наукової роботи.

8.2. Зміни та доповнення до цього Положення вносяться наказом начальника Інституту.

ЗАЯВКА НА РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ

До Комісії з раціоналізаторської діяльності Київського інституту Національної гвардії України

ЗАЯВКА НА РАЦІОНАЛІЗАТОРСЬКУ ПРОПОЗИЦІЮ

1. Назва пропозиції:

- *(Коротка, чітка назва, що відображає суть пропозиції)*

2. Відомості про автора (співавторів):

- Прізвище, ім'я, по батькові:
- Посада, військове звання (за наявності):
- Підрозділ (кафедра, факультет, лабораторія, служба):
- Контактний телефон:
- Електронна пошта:

• *Якщо співавторів декілька, вказати відомості про кожного та їхній вклад.*

3. Опис існуючого стану (що є зараз):

• *(Детальний опис проблеми, недоліків, поточного методу, обладнання тощо, що планується вдосконалити)*

4. Суть раціоналізаторської пропозиції (що пропонується):

• *(Чіткий та повний опис запропонованого рішення. Як воно працює, які зміни вносяться, які матеріали/технології використовуються. За необхідності додайте креслення, схеми, розрахунки на окремих аркушах.)*

5. Обґрунтування новизни та корисності пропозиції:

• **Новизна:** *(Чим запропоноване рішення відрізняється від існуючих аналогів, чим воно є новим для Інституту/НГУ?)*

• **Корисність (очікуваний ефект):** *(Який очікується економічний (зменшення витрат, підвищення продуктивності), соціальний (покращення умов, безпеки), оборонний (підвищення боєздатності), екологічний чи інший позитивний ефект від впровадження? Наведіть орієнтовні розрахунки, якщо це можливо.)*

6. Можливість впровадження:

• *(Які ресурси (матеріальні, людські, фінансові) необхідні для впровадження пропозиції? Які можливі ризики?)*

Дата подання: ____ . _____ 20__ р.

Підпис автора (авторів): _____

ЗАТВЕРДЖУЮ

Начальник Київського
інституту Національної гвардії
України

полковник

Андрій МАРТИНЮК

____.____.2025

АКТ

____.____. 2025

Київ

№ _____

про впровадження раціоналізаторської пропозиції (назва пропозиції, дата реєстрації заявки, автори) кафедри вогневої підготовки факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України

ПІДСТАВА:

рапорт начальника факультету службово-бойової діяльності НГУ Київського інституту Національної гвардії України

Уклала комісія у складі:

голови:

заступника начальника з наукової роботи полковника Сергієнка С.С.

членів комісії:

начальника науково-дослідної лабораторії з підготовки військ полковника Іванова О.О.;

начальника навчального відділу підполковника Семенова Ж.Ж.;

начальника факультету забезпечення державної безпеки полковника Петрова А. А.;

начальника факультету службово-бойової діяльності НГУ полковника Кузіна Р. В.;

Укладено акт про визнання пропозиції (назва пропозиції) раціоналізаторською, такою, що рекомендована до впровадження (сфера в яку впроваджується пропозиція).

Відомості про впровадження (що конкретно зроблено, де застосовано, які зміни відбулися).

Фактичний ефект від впровадження (*економічний, соціальний, оборонний, екологічний тощо*):

* (описати досягнутий результат, навести кількісні показники (якщо можливо): сума економії, % підвищення ефективності, покращення умов, зменшення часу тощо; додати підтверджуючі документи).

Враховуючи зазначене, комісія дійшла

ВИСНОВКУ:

Раціоналізаторська пропозиція (назва пропозиції) вважається впровадженою в (*сфера в яку впроваджується пропозиція*). Її використання дозволяє досягти таких результатів:

Акт складено у двох примірниках:

1-й примірник – в науково-організаційний відділ

2-й примірник – в структурний підрозділ (ініціатор)

Голова комісії:	полковник	Сергій СЕРГІЄНКО
Члени комісії:	полковник	Олексій ІВАНОВ
	підполковник	Жан СЕМЕНОВ
	полковник	Андрій ПЕТРОВ
	полковник	Роман КУЗІН